Gemeente Voorschoten

Nr. 82 Informatiebrief

Zaaknummer:	Z/22/066075
Documentnummer:	503108
Datum:	03-11-2026 / verzonden 4-11-12026
Onderwerp:	Periodieke update over WLR en de warmtetransitie.
Portefeuillehouder:	Wethouder Mieremet
Bijlage(n):	Bijlage 1 wegwijzer voor de warmtetransitie

Geachte Raad,

Met deze raadsinformatiebrief informeert het college u over de voortgang van de kwartiermakersfase van het regionale warmtebedrijf WLR. Daarnaast informeert het college u met deze brief over de ontwikkelingen binnen het warmteprogramma. Omdat de energietransitie, en met name de warmtetransitie, een complex speelveld is, is in de bijlage een uitgebreide beschrijving van het speelveld van de warmtetransitie toegevoegd om u zo goed mogelijk te kunnen navigeren door de terminologie.

Voortgang kwartiermakersfase Warmtebedrijf WLR

In 2026 is met de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst de kwartiermakersfase gestart. De zes gemeenten (Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude) werken hierin samen met Nationale Deelneming Warmte (NDW) en het Alliander Warmteinvesteringsbedrijf (AWIB). De NDW is een publieke aandeelhouder die investeert names het rijk in regionale warmtebedrijven. De minister van het Klimaat en Groene Groei is betrokken doordat de minister verantwoordelijk is voor de financiering, beleidskeuzes en Kamerbrieven over NDW. AWIB is het investeringsbedrijf van de netbeheerder Alliander om in regionale warmtebedrijven deel te kunnen nemen. Dit is dus anders dan het Warmteservicebedrijf Firan (WSB) van Alliander. Dat bedrijf focust zich op het uitvoeren van taken, zoals aanleg en onderhoud, voor een regionaal warmtebedrijf.

In deze voorbereidingsfase (kwartiermakersfase) wordt de oprichting van het beoogde warmtebedrijf voorbereid. De betrokken partijen werken onder meer aan het businessplan, de organisatie, governance, samenwerking, bedrijfsvoering en financiële onderbouwing. Ook wordt gewerkt aan uitvoeringsplannen voor concrete projecten die de ontwikkeling van het regionale warmtebedrijf ondersteunen. Het warmtenet project Leiden Zuidwest-west (LZww) wordt als eerste van deze projecten binnen de kwartiermakersfase verder ontwikkeld.

De gemeenten werken in gezamenlijkheid aan het verwerken van de wensen en bedenkingen die de gemeenteraden voor de kwartiermakersfase hebben meegegeven. De gemeenteraad van de gemeente Voorschoten heef haar wensen en bedenkingen tijdens de raadsvergadering op 11 december 2025 vastgesteld. Deze hebben onder meer betrekking op de borging van publieke waarden, democratische controle, financiële beheersbaarheid, betaalbaarheid voor inwoners, transparante governance en een zorgvuldige afweging van risico's. De werkzaamheden binnen de kwartiermakersfase zijn nog volop in ontwikkeling. Daarnaast hebben verschillende externe factoren vanuit hogere overheden invloed op de uiteindelijke uitkomsten. Daarom kan op dit moment nog niet per wens en bedenking een definitieve status worden gegeven. In de volgende raadsinformatiebrief, die in januari 2027 zal komen, zal er per wens en bedenking aangegeven worden wat de status is en op welke wijze deze in de kwartiermakersfase is verwerkt of nog verwerkt moet worden.

Naast de voorbereiding van het publieke warmtebedrijf wordt de regionale samenwerking tussen de zes gemeenten verder versterkt. Dit wordt gedaan door uit te werken hoe de samenwerking tussen de gemeenten eruit zal zien na oprichting van het warmtebedrijf. Dit gaat over de gezamenlijke voorbereiding van belangrijke besluiten, de onderlinge informatie-uitwisseling en de afstemming met lokale besluitvorming. Zo kunnen de gemeenten gezamenlijk de maatschappelijke belangen bewaken, zorgvuldig omgaan met besluiten met grote gevolgen en als gemeentelijke partners verbonden blijven, terwijl iedere gemeente haar eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid behoudt.

Voortgang warmteprogramma

Voor het opstellen van het Warmteprogramma wordt momenteel, in samenwerking met adviesbureau De Blauwe Feniks, gewerkt aan een afwegingskader. Hiermee wordt in beeld gebracht welke warmteoplossing per buurt het meest kansrijk is. De verschillende mogelijke oplossingen worden beoordeeld aan de hand van verschillende criteria, die ieder een score en een weging krijgen. Daarbij wordt gekeken naar de kenmerken en omstandigheden van de verschillende buurten. Zo komt per buurt een transparante, navolgbare en goed onderbouwde voorkeurswarmteoplossing tot stand.

Inwoners worden voor het eind van het jaar betrokken bij het opstellen van het afwegingskader. Daarmee wordt inzicht verkregen in wat zij belangrijk vinden en welke wensen, zorgen en aandachtspunten er in de verschillende buurten spelen. Deze inbreng wordt meegenomen bij de verdere uitwerking en toepassing van het afwegingskader. De uitkomsten van het afwegingskader vormen vervolgens de basis voor de keuzes die in het Warmteprogramma worden opgenomen. Inwoners krijgen in Q2/Q3 van 2027 de mogelijkheid om te participeren in

het warmteprogramma zelf. In de volgende raadsinformatiebrief zal een gedetailleerdere tijdlijn van het warmteprogramma met de raad worden gedeeld.

Aanvullend zullen er technische onderzoeken uitgevoerd worden om de uitvoerbaarheid en kansrijkheid van de voorkeurswarmteoplossingen te onderzoeken. Ook na het vaststellen van de beoogde oplossingen worden inwoners betrokken bij de verdere uitwerking en eventuele uitvoering daarvan.

Het Warmteprogramma bevat richtinggevende keuzes voor toekomstige warmteoplossingen. Deze keuzes kunnen gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Daarom is een plan-MER nodig. Het plan-MER brengt de mogelijke gevolgen van de keuzes in het Warmteprogramma voor onder meer natuur, bodem, water, luchtkwaliteit, geluid, landschap en gezondheid in beeld. Door verschillende warmteoplossingen en hun milieueffecten te onderzoeken en te vergelijken, kunnen deze effecten volwaardig meegewogen worden voor de keuzes in het Warmteprogramma. Op dit moment wordt ook gewerkt aan het afronden van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In de NRD wordt, met ondersteuning van de duurzaamheidstafel en Energiecoöperatie Voorschoten, vastgelegd welke onderwerpen en milieueffecten in het plan-milieueffectrapport (plan-MER) moeten worden onderzocht en op welk detailniveau dit gebeurt. Na afronding van de NRD kan het plan-MER-proces worden gestart. Het plan-MER brengt de mogelijke gevolgen van de keuzes in het Warmteprogramma voor onder meer natuur, bodem, water, luchtkwaliteit, geluid, landschap en gezondheid in beeld. Door verschillende warmteoplossingen en hun milieueffecten te onderzoeken en te vergelijken, kunnen deze effecten volwaardig meegewogen worden voor de keuzes in het Warmteprogramma.

In het eerste kwartaal van 2027 zijn wij voornemens u een raadpleegbrief over het Warmteprogramma toe te sturen. Daarmee willen wij de zorgen en aandachtspunten van de raad ophalen over de voorgestelde richting en de verdere uitwerking van het Warmteprogramma. Zo betrekken wij de raad tijdig bij het proces en stellen wij u in de gelegenheid richting te geven voordat het Warmteprogramma verder wordt uitgewerkt.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerdink,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Bijlage 1. Wegwijzer warmtetransitie van Voorschoten
Deze bijlage hoort bij de raadsinformatiebrief 'Periodieke update over WLR en de warmtetransitie.' van 3 november 2026 (Z/22/066075/503108).

De warmtetransitie kent veel begrippen, organisaties, wetten en technieken. Dit kan voor verwarring zorgen. Zo worden begrippen als warmtenet, warmtebedrijf, WarmtelinQ en WLR gemakkelijk door elkaar gebruikt, terwijl ze iets anders betekenen.

Deze bijlage legt de belangrijkste begrippen uit in de volgorde waarin ze in de praktijk met elkaar samenhangen. Daarbij staat steeds de situatie van Voorschoten centraal. Er wordt uitgelegd welke keuzes de gemeente nu voorbereidt, welke technische en organisatorische mogelijkheden er zijn en welke besluiten nog moeten volgen.

1. Van onderzoek naar warmteprogramma en uitvoering

Warmteprogramma
In het Klimaatakkoord van 2019 is afgesproken dat woningen en andere gebouwen in Nederland in 2050 duurzaam en zonder aardgas worden verwarmd. Om deze landelijke doelstelling lokaal uit te werken, dienen alle gemeenten uiterlijk eind 2027 een warmteprogramma op te stellen. In het warmteprogramma beschrijft de gemeente welke warmteoplossingen per buurt het meest kansrijk zijn en welke stappen daarvoor nodig zijn. Het warmteprogramma geeft daarmee richting aan de overgang naar een aardgasvrij Voorschoten en biedt handelingsperspectief aan inwoners voor de verduurzaming.

Het warmteprogramma in Voorschoten geeft invulling aan de omgevingsvisie die door de raad is vastgesteld en vervangt de huidige Transitievisie Warmte. Het warmteprogramma geeft richting voor de langere termijn. Na vaststelling van het warmteprogramma door het college, volgt voor de afzonderlijke buurten stapsgewijs een nadere uitwerking met een plan van aanpak via wijkuitvoeringsplannen.

Afwegingskader
Het afwegingskader is de methodiek waarmee mogelijke warmteoplossingen per buurt met elkaar worden vergeleken. De oplossingen krijgen een beoordeling op criteria zoals technische haalbaarheid, kosten en betaalbaarheid, betrouwbaarheid, duurzaamheid, effecten op het elektriciteitsnet, ruimtelijke inpassing, uitvoerbaarheid en maatschappelijke aandachtspunten. Ook de inbreng van inwoners wordt betrokken. De uitkomst van het afwegingskader is een onderbouwde voorkeursrichting per buurt. Die voorkeursrichting is een belangrijke bouwsteen voor het warmteprogramma, maar nog geen definitieve keuze voor uitvoering.

Elektriciteitsnet en netcongestie
Vrijwel iedere warmteoplossing vraagt in meer of mindere mate om elektriciteit. Bij individuele warmtepompen vindt die extra vraag vooral bij woningen en gebouwen plaats. Ook collectieve systemen kunnen elektriciteit nodig hebben voor grote pompen en voor het opwaarderen van warmte. Daarom wordt bij de beoordeling van warmteoplossingen ook rekening gehouden met de beschikbare capaciteit van het elektriciteitsnet, noodzakelijke netverzwaring en de ruimtelijke gevolgen daarvan, zoals extra transformatorstations.

Technische onderzoeken en participatie
Er zijn technische onderzoeken nodig om te bepalen of oplossingen daadwerkelijk uitvoerbaar en kansrijk zijn. Tegelijkertijd wordt met inwoners, organisaties en andere betrokkenen gesproken over hun situatie, zorgen, wensen en randvoorwaarden. Dit gebeurt op twee momenten: eind 2026 voor het afwegingskader en in Q2/Q3 2027 voor het warmteprogramma. Daarmee worden technische, financiële, ruimtelijke en maatschappelijke informatie naast elkaar gelegd.

Een voorkeursoplossing betekent niet dat een inwoner verplicht wordt
Wanneer een warmtenet een geschikte warmteoplossing lijkt te bieden, zullen inwoners een aanbod krijgen van het warmtebedrijf. Er wordt aan hen gevraagd of zij belangstelling hebben en uiteindelijk of zij daadwerkelijk willen aansluiten. Dit wordt uitgevraagd omdat een warmtebedrijf

vooraf voldoende zekerheid moet hebben dat er genoeg afnemers zijn om het systeem verantwoord te kunnen ontwikkelen en exploiteren. Als het warmtenet daadwerkelijk wordt aangelegd, betekent dit voor een gebouweigenaar niet automatisch dat de woning daarop moet worden aangesloten. Een gebouweigenaar kan kiezen voor een andere passende aardgasvrije oplossing, bijvoorbeeld een individuele warmtepomp.

Dit wordt vooral belangrijk wanneer de gemeente op een later moment besluit dat een gebied daadwerkelijk van het aardgas afgaat. Ook dan blijft er keuzevrijheid: een gebouweigenaar hoeft niet voor de voorkeursoplossing van de gemeente te kiezen, maar kan een eigen aardgasvrije oplossing realiseren. Op aardgas aangesloten blijven is in zo'n gebied uiteindelijk geen optie wanneer de gemeente gebruikmaakt van haar wettelijke aanwijsbevoegdheid. Dat betekent namelijk dat aardgas niet meer beschikbaar zal zijn in dat gebied.

Voor huurwoningen en appartementen binnen een VvE verloopt de besluitvorming anders. Dat komt omdat een verhuurder of VvE mede bepaalt welke aanpassingen aan het gebouw worden gedaan. De individuele keuzevrijheid werkt daar daarom anders dan voor een eigenaar van een eigen woning. Er wordt vanuit verschillende hoeken gewerkt aan manieren om ook deze doelgroepen de juiste begeleiding te kunnen bieden bij de warmtetransitie.

NRD: wat wordt in het milieueffectonderzoek onderzocht?
NRD staat voor Notitie Reikwijdte en Detailniveau. De NRD is de onderzoeksopzet voor het milieueffectrapport. Hierin wordt vastgelegd welke alternatieven en milieuthema's worden onderzocht en hoe diepgaand dat onderzoek wordt uitgevoerd. De NRD maakt nog geen keuze voor een warmteoplossing, maar bepaalt vooral wat in de volgende stap, het plan-MER, onderzocht moet worden.

- Reikwijdte: welke warmteoplossingen en welke milieuthema's worden onderzocht?
- Detailniveau: hoe uitgebreid en met welke methode worden de effecten onderzocht?

Plan-MER: wat zijn de gevolgen voor de leefomgeving?
Na het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau wordt het plan-MER opgesteld. Plan-MER staat voor plan-milieueffectrapportage. Daarin worden de mogelijke gevolgen van verschillende warmteoplossingen voor de fysieke leefomgeving onderzocht en vergeleken. Daarbij kan worden gekeken naar onder andere natuur, bodem, water, geluid, luchtkwaliteit, landschap, gezondheid en ruimtegebruik. Het plan-MER zorgt ervoor dat de milieueffecten volwaardig kunnen worden meegewogen bij het opstellen van het warmteprogramma.

2. Wetgeving en besluiten

Bij de warmtetransitie spelen twee wettelijke kaders een belangrijke rol: de Wet collectieve warmte (Wcw) en de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw). Het is belangrijk om te benoemen dat de wet- en regelgeving voor de warmtetransitie nog in ontwikkeling is. In deze wegwijzer wordt op enkele plaatsen vooruitgelopen op de verwachte werking van de Wcw en de Wgiw. Bij definitieve besluitvorming wordt uitgegaan van de regelgeving die op dat moment geldt.

Wet collectieve warmte
De Wet collectieve warmte (Wcw) gaat over de organisatie en regulering van collectieve warmte. Onder deze wet gaat het onder meer om warmtebedrijven, warmtekavels, publieke zeggenschap, leveringszekerheid, toezicht en tarieven.

Warmtekavel en aanwijzing van een warmtebedrijf
Een warmtekavel is een afgebakend gebied waarin één warmtebedrijf verantwoordelijk wordt voor de ontwikkeling, aanleg en exploitatie van een collectief warmtesysteem. Het college stelt het warmtekavel vast en wijst vervolgens het warmtebedrijf aan. Dit bedrijf krijgt binnen het kavel in beginsel het exclusieve recht én de plicht om warmte te transporteren en te leveren. Als hoofdregel kan het college alleen een warmtebedrijf aanwijzen waarin publieke partijen gezamenlijk meer dan 50% van de aandelen houden. Een volledig privaat warmtebedrijf kan daardoor niet worden

aangewezen om een nieuw warmtekavel te ontwikkelen. Voor kleine collectieve warmtesystemen tot 1.500 aansluitingen hoeft geen warmtebedrijf aangewezen te worden.

Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie
De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) geeft gemeenten instrumenten om de lokale warmtetransitie vorm te geven. Onder deze wet gaat het onder andere over de aanwijsbevoegdheid om via het omgevingsplan te bepalen dat een gebied binnen een bepaalde termijn aardgasvrij moet worden door het aardgasnet af te sluiten. Een aardgasvrij gebied hoeft niet samen te vallen met een warmtekavel. Ook een wijk die volledig elektrisch wordt, kan worden aangewezen voor beëindiging van aardgas zonder dat daar een warmtekavel nodig is.

Warmtetransitiegebied, uitvoeringsplan en omgevingsplan
In het warmteprogramma benoemt de gemeente voor de verschillende gebieden wat de meest kansrijke warmteoplossing is. Via wijkuitvoeringsplannen wordt de aanpak daarna verder geconcretiseerd. Als de gemeente op een later moment de wettelijke aanwijsbevoegdheid wil inzetten, is een wijziging van het omgevingsplan nodig. Dat is een afzonderlijke besluitvormingsstap en volgt dus niet automatisch uit het warmteprogramma.

Hoe worden warmtetarieven gereguleerd?
Onder de huidige systematiek zijn maximale warmtetarieven nog in belangrijke mate gekoppeld aan de kosten van verwarmen met aardgas. Dit wordt het 'niet-meer-dan-anders-principe' (NMDA) genoemd. Onder de Wcw wordt stapsgewijs toegewerkt naar een tariefstelsel dat meer gebaseerd is op de werkelijke kosten van warmtesystemen. Die overgang gebeurt gefaseerd; de koppeling met de gasreferentie verdwijnt niet in één keer bij de start van de nieuwe wet. De ACM houdt toezicht op de tariefregulering en bepaalt de maximale warmtetarieven.

3. Welke warmteoplossingen zijn er?

Er is niet één warmteoplossing voor heel Voorschoten. De gebouwde omgeving verschilt per buurt en per woning. Daarom worden individuele en collectieve oplossingen naast elkaar onderzocht.

Individuele oplossingen
Luchtwarmtepomp. Haalt warmte uit de buitenlucht om de woning te verwarmen.

Bodemwarmtepomp. Haalt warmte uit de bodem. De relatief stabiele bodemtemperatuur kan een efficiënt systeem opleveren, maar vergt een hogere investering bij aanschaf dan een luchtwarmtepomp. Een bodemwarmtepomp kan individueel worden toegepast, maar bodemenergie kan ook onderdeel zijn van een (klein) collectief systeem.

Hybride warmtepomp. Werkt samen met een cv-ketel. De warmtepomp verlaagt het aardgasgebruik, maar is niet aardgasvrij. Daarom kan een hybride warmtepomp een goede tussenstap zijn, maar is het binnen het warmteprogramma geen aardgasvrije eindoplossing.

Collectieve oplossingen: warmtenetten
Een warmtenet is een systeem waarbij meerdere woningen of gebouwen warmte delen. Het water wordt via leidingen naar de aangesloten gebouwen gebracht. Een warmtenet is een verzamelnaam: systemen kunnen sterk verschillen in omvang, temperatuur, bron en organisatie. Zo vallen kleine collectieve systemen of lokale initiatieven ook onder de noemer warmtenet.

Middentemperatuurnet (MT). Levert warmte op een temperatuur die geschikt is om veel bestaande woningen centraal te verwarmen. Wanneer in de regionale context wordt gesproken over een mogelijk warmtenet met warmte die via WarmtelinQ naar deze regio wordt vervoerd, gaat het om een MT warmtenet. Een Hoogtemperatuurnet (HT) werkt praktisch hetzelfde en zal voor bewoners geen merkbaar verschil opleveren. Voor beide oplossingen is geen naverwarming via een warmtepomp of doorstroomboiler nodig om veilig tapwater te leveren (minimaal 58 graden).

Zeerlagetemperatuurnet (ZLT). Vervoert water op een veel lagere temperatuur dan bij een MT-net of HT-net. In of bij een woning of gebouw is dan een warmtepomp nodig om de temperatuur op te waarderen. ZLT-netten kunnen gebruikmaken van lokale bronnen en kunnen ook geschikt zijn voor

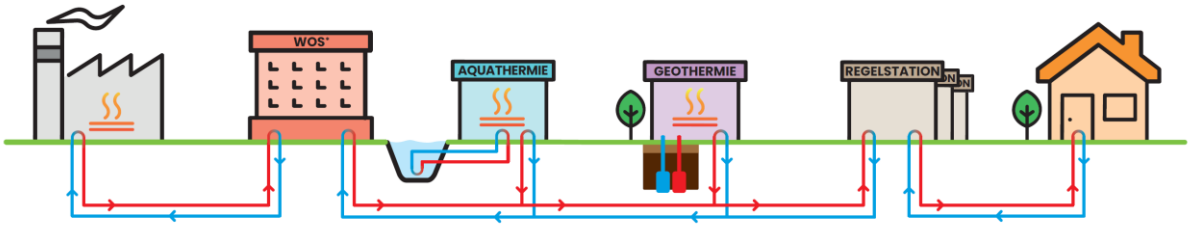
kleinschalige systemen. Een laagtemperatuurnet (LT) levert warmer water aan dan een zeerlagetemperatuurnet, maar levert voor inwoners geen praktisch verschil op. In beide gevallen is een warmtepomp nodig. Een LT-net of ZLT-net kan naast warmte ook koude leveren.

Warmte-koudeopslag (WKO). Warmte en koude worden opgeslagen in de bodem en later weer gebruikt. Een WKO kan één groot gebouw, meerdere gebouwen of een ZLT-net voeden. Een WKO is dus een bron- en opslagsysteem en niet hetzelfde als een warmtenet.

Mogelijke warmtebronnen
Een warmtenet heeft een warmtebron nodig. Voorbeelden zijn industriële restwarmte, geothermie, aquathermie en bodemenergie. Een transportleiding zoals WarmtelinQ is zelf géén warmtebron: de leiding vervoert warmte van een bron naar een gebied waar die warmte kan worden gebruikt.

4. Hoe werkt een collectief warmtesysteem?

Bij een groter collectief warmtesysteem zijn verschillende rollen en onderdelen nodig. Vereenvoudigd kan de keten er bijvoorbeeld zo uit zien:

Er is een *warmtebron*, bijvoorbeeld een fabriek met restwarmte. Deze bron levert warmte die via grote buizen getransporteerd wordt naar een plek waar een warmtevraag is. Ook andere bronnen, zoals aquathermie of geothermie kunnen aangesloten worden op de *transportleiding*. Deze warmte komt vervolgens op locatie aan bij een *warmteoverdrachtstation (WOS)*. Hier wordt de warmte overgedragen aan het lokale systeem: een *warmtenet*. Via *regelstations* in de gemeente wordt de warmte vervolgens naar woningen en gebouwen gebracht.

Een *warmtebedrijf* is een organisatie die verantwoordelijk is voor de collectieve warmtevoorziening binnen een specifiek gebied.

Gasunie en WarmtelinQ
WarmtelinQ is het project dat zorgt voor de aanleg van de hoofdtransportleiding voor warmte in Zuid-Holland. De uitvoering wordt gedaan door een dochteronderneming van Gasunie: WarmtelinQ Transport Services (WTS). De leiding vervoert onder andere restwarmte uit het Rotterdamse havengebied. Op dit moment wordt de leiding naar Leiden aangelegd en deze loopt ook door Voorschoten. De aanwezigheid van de leiding in Voorschoten en de aanleg van een zogenoemd T-stuk waarop Voorschoten zou kunnen aansluiten, betekenen niet dat Voorschoten verplicht is deze warmte te gebruiken. Het betekent ook niet dat er een lokaal warmtenet moet worden aangelegd. De leiding creëert een mogelijkheid om in de toekomst warmte af te nemen als uit de gemeentelijke afweging blijkt dat dit voor een buurt in de gemeente een passende oplossing is. Als Voorschoten geen warmte via WarmtelinQ zou gebruiken, betekent dat bovendien niet dat er geen warmtenet mogelijk is. Een lokaal warmtenet kan ook andere bronnen gebruiken.

Voor Voorschoten staan meerdere routes open. WarmtelinQ en het beoogde regionale warmtebedrijf zijn daarbij mogelijke onderdelen van één route, maar dat is nog niet bepaald en het is bovendien niet de enige route. Voordat uitvoering aan de orde is, volgen nog onderzoek, participatie, technische en financiële uitwerking en waar nodig besluitvorming door de raad of het college.

Warmteoverdrachtstation (WOS)
Een WOS is de scheiding tussen een hoofdtransportleiding en een lokaal warmtesysteem. In het station wordt de warmte overgedragen zonder dat het water uit beide systemen rechtstreeks met

elkaar wordt gemengd. Een WOS is dus geen warmtebron en ook geen warmtebedrijf. Bij een WOS of lokale warmtebron staat vaak een hulpwarmtecentrale (HWC). Deze centrale levert in de winter de pieklast die ontstaat door de toenemende warmtevraag van woningen. Daarnaast dient deze centrale als een back-up voorziening. Daardoor kunnen inwoners nog steeds van voldoende warmte voorzien worden, als de warmtebron die de WOS voedt uitvalt.

5. WLR, het regionale warmtebedrijf en lokale alternatieven

Warmte Leidse Regio (WLR)
WLR is de regionale samenwerking van gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude. WLR is niet hetzelfde als het warmtebedrijf. Binnen deze samenwerking wordt wel de mogelijke oprichting van een regionaal publiek warmtebedrijf voorbereid.

In de huidige voorbereidingsfase (kwartiermakersfase) worden onder andere het businessplan, de organisatie, governance, samenwerking, bedrijfsvoering en financiële onderbouwing uitgewerkt. Voorschoten werkt dus mee aan de voorbereiding. Een definitief besluit over de oprichting van het warmtebedrijf en de deelname van Voorschoten moet nog worden genomen. Het college is bevoegd om het oprichtingsbesluit te nemen. De raad is bevoegd om geld beschikbaar te stellen om in het warmtebedrijf te investeren. Alleen als het college en de raad positief besluiten is deelname aan het warmtebedrijf mogelijk.

Wat doet een warmtebedrijf?
Een warmtebedrijf organiseert en exploiteert een collectieve warmtevoorziening voor de kavels waar het door de gemeente voor is aangewezen. Afhankelijk van het systeem gaat het bijvoorbeeld om het inkopen of produceren van warmte, het aanleggen en beheren van infrastructuur, levering aan afnemers, facturatie, klantenservice, leveringszekerheid en verduurzaming. Een warmtebedrijf is dus niet hetzelfde als de warmtebron, de transportleiding (zoals WarmtelinQ) of het warmtenet.

Kleine collectieve warmtesystemen
Niet ieder warmtenet hoeft via het beoogde regionale warmtebedrijf te lopen. De Wet collectieve warmte (Wcw) kent ook kleine collectieve warmtesystemen met minder dan 1.500 gebruikers. Hiervoor gelden andere regels dan voor grote systemen. Zo hoeft er bijvoorbeeld geen warmtebedrijf betrokken te zijn. Een lokaal initiatief, private marktpartij, warmtegemeenschap of andere exploitant kan onder voorwaarden die rol vervullen.

Ook bij een klein systeem moet duidelijk zijn wie juridisch en praktisch verantwoordelijk is voor de warmtevoorziening. Een gespecialiseerde servicepartij kan bijvoorbeeld administratie, facturatie of andere taken uitvoeren, maar dat is iets anders dan de partij die de wettelijke verantwoordelijkheid voor het systeem draagt.

Warmtegemeenschap en buurtwarmte
Warmtegemeenschap. Een organisatie waarin lokale deelnemers gezamenlijk een collectieve warmtevoorziening ontwikkelen of exploiteren en zeggenschap hebben. Een energiecoöperatie is een voorbeeld van een organisatie die zich onder voorwaarden tot zo'n warmtegemeenschap kan ontwikkelen.

Buurtwarmte. Geen aparte techniek, maar een verzamelnaam voor collectieve warmte op lokale schaal. Dat kan bijvoorbeeld een ZLT-net met bodemenergie of aquathermie zijn, een gezamenlijke WKO of een andere lokale oplossing.

Meer informatie
Het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) ondersteunt gemeenten bij de lokale warmtetransitie. Ze hebben een eigen website waar veel duidelijke informatie over de warmtetransitie te vinden is. Het NPLW gaat per januari 2027 op in het Landelijk Ondersteuningsprogramma Energietransitie (LOE).